Сахно Наталія,
Міжнародний міжвідомчий багатопрофільний
навчально-бойовий центр Національної гвардії України

АДАПТАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДО УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ: ДОСВІД ЗМІШАНОГО ТА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ, А ТАКОЖ СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ У СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ

Постановка проблеми. Проблема полягає у суперечності між об'єктивною потребою в отриманні (оновленні) знань тактичного рівня освіти та неможливістю тривалого відриву військових від виконання службово-бойових завдань.

Актуальність доповіді. По-перше, це загроза боєготовності, адже довгострокове вилучення досвідчених військовослужбовців з оперативного простору задля отримання ними сертифікату про проходження навчання послаблює підрозділи.

По-друге, фізична неспроможність в короткі терміни забезпечити освітнім (навчальним) процесом усіх «потребуючих» оновлення (отримання) чи підвищення військового, а саме тактичного рівня освіти.

Адже ми знаємо, що військовослужбовці Національної гвардії України, які не мають військової вищої освіти (мають цивільну вищу освіту по своїй спеціалізації та безліч різних фахових курсів, а саме головне: бойовий досвід) без сертифікату про проходження курсу командного тактичного рівня L1 не можуть обіймати посади, які передбачають наявність тактичного рівня освіти та / або не можуть просуватися по службі, тобто мати кар'єрний ріст.

А «потребуючих» отримання (оновлення) чи підвищення військового, а саме командного тактичного рівня освіти, в кожній військовій частині Національної гвардії України набагато більше, ніж пропонується навчальних місць.

До прикладу, на сьогоднішній день, а саме на діючий командний курс тактичного рівня L1 з 30.04 по 20.06.2026 виділено по 1, 2, рідше 3-4 місця на кожну військову частину. А чисельність особового складу цих військових частин набагато більша (тисячі військовослужбовців), і, відповідно, кількість «потребуючих» отримання професійної військової освіти значно перевищує кількість навчальних місць.

По-третє, дискусійне питання з приводу дійсності потреби військовослужбовців в довготривалому навчанні, які:

- вже мають бойовий досвід (в тому числі тактичні навички ведення сучасного загальновійськового бою);
- успішно керують ввіреним особовим складом в екстремальних (бойових) умовах (мають, відповідно, гарні лідерські якості та володіють навичками прийняття нестандартних рішень в умовах невизначеності);
- володіють практичними знаннями та навичками щодо прийняття рішень за стандартами НАТО (TLP та MDMP) та планування бойових операцій для забезпечення боєздатності взводу, роти;
- є сертифікованими фахівцями зі свого напрямку (з правом навчання / викладання відповідних курсів) такими країнами, як: Норвегія, Велика Британія, Німеччина, Італія, Франція, Польща, Словаччина.

Отже, в реаліях сьогодення, а саме перебування в умовах високоінтенсивної війни, яка триває вже 4 роки та виснажує як цивільне населення, так і військових, нагальною потребою (в аспекті саме питання військової освіти) є перебудова підходу до стандартів та вимог стосовно набуття вищої та фахової передвищої освіти для військовослужбовців, які мають бойовий досвід, тобто розробити механізм визнання бойового досвіду як такого, який надає компетенції командного тактичного рівня освіти.